



UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia urbanistyki i architektury

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 25GPTN.11HS.00614.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne
Koordynator zajęć	Kamila Sikorska-Podyma	
Prowadzący zajęcia	Kamila Sikorska-Podyma	
Okres Rok 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 10, Zaliczenie z oceną; w tym zajęcia zdalne: ◦ Wykład synchroniczny: 7	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zaznajomienie studentów z rozwojem miast (głównie europejskich) na przestrzeni wieków (od starożytności po czasy współczesne), w kontekście wydarzeń historycznych oraz zachodzących przemian gospodarczych, ekonomicznych, społecznych, prawnych oraz w odniesieniu do rozwoju techniki i technologii
C2	wskazanie związków pomiędzy dziejami urbanistyki i architektury, a historią powszechną - gospodarczą, społeczną i techniczną
C3	zapoznanie z najważniejszymi, w omawianych okresach dziejowych, epokami, stylami, kierunkami i nurtami oraz dziełami i twórcami urbanistyki i architektury
C4	uświadomienie ciągłości rozwoju tradycji urbanistyczno-architektonicznej oraz zmian w podejściu do kształtowania przestrzeni zurbanizowanej

Wymagania wstępne

- podstawowa wiedza z zakresu historii powszechnej oraz różnorodnych uwarunkowań procesów historycznych,
- podstawowa wiedza z zakresu geografii, matematyki, fizyki, techniki i sztuki niezbędna do zrozumienia zależności zachodzących między różnymi historycznymi formami zabudowy a lokalnymi uwarunkowaniami,
- umiejętność samokształcenia się oraz świadomość potrzeby uczenia się przez całe życie i poszerzania własnych kompetencji.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wykazuje się rozszerzoną, uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzą z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla gospodarki przestrzennej, w tym w szczególności z obszaru urbanistyki i architektury europejskiej, w zakresie kształtowania się i rozwoju obszarów zurbanizowanych (miast, osiedli, zespołów urbanistycznych i architektonicznych) oraz ewolucji projektowej myśli architektonicznej od czasów starożytnych po czasy współczesne	GPT_K1_W01, GPT_K1_W02, GPT_K1_W04, GPT_K1_W05	Kolokwium pisemne
W2	zna - wymienia i charakteryzuje/ opisuje najważniejsze koncepcje teoretyczne rozwoju obszarów zurbanizowanych oraz główne epoki, style, nurty i kierunki, jakie na przestrzeni wieków, pojawiały się w urbanistyce i architekturze europejskiej	GPT_K1_W01, GPT_K1_W02, GPT_K1_W04, GPT_K1_W05	Kolokwium pisemne
W3	zna - wymienia i charakteryzuje/ opisuje wpływ uwarunkowań historycznych, geograficznych, klimatycznych, topograficznych, przyrodniczych, gospodarczych, ekonomicznych, społecznych, prawnych, technologicznych i innych na kształtowanie się i rozwój europejskich obszarów zurbanizowanych (miast, osiedli, zespołów urbanistycznych i architektonicznych) oraz na ewolucję myśli urbanistycznej i architektonicznej	GPT_K1_W01, GPT_K1_W02, GPT_K1_W03, GPT_K1_W06	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	potrafi przeanalizować i porównać różne procesy urbanistyczno-architektoniczne, zachodzące na przestrzeni wieków, oraz wpływ różnorodnych czynników, w tym w szczególności przyrodniczych, gospodarczych, społecznych i technicznych, na kształtowanie się i rozwój europejskich obszarów zurbanizowanych (miast, osiedli, zespołów urbanistycznych i architektonicznych) oraz myśli urbanistycznej i architektonicznej	GPT_K1_U01	Kolokwium pisemne
U2	potrafi pozyskać, zinterpretować, krytycznie ocenić i wykorzystać informacje uzyskane z literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł z zakresu gospodarki przestrzennej, w tym w szczególności z zakresu historii urbanistyki i architektury europejskiej, oraz porządkować i interpretować pozyskane dane w odniesieniu do rozwoju historycznego europejskich obszarów zurbanizowanych (miast, osiedli, zespołów urbanistycznych i architektonicznych). Potrafi wskazać i opisać pod względem historycznym i urbanistycznym historyczne zespoły urbanistyczno-architektoniczne w ramach europejskiego miasta współczesnego	GPT_K1_U03	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i jest gotów do stałego doskonalenia i aktualizowania wiedzy związanej z zagadnieniami gospodarki przestrzennej, w tym w szczególności w zakresie wpływu różnorodnych uwarunkowań na rozwój przestrzenny obszarów zurbanizowanych (miast, osiedli, zespołów urbanistycznych i architektonicznych)	GPT_K1_K02	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Powstanie i rozwój teorii budowy miast. Historyczne koncepcje/ schematy miast (prostokątnych i promienisto-koncentrycznych). Urbanistyka i architektura najstarszych cywilizacji: starożytna Mezopotamia (najstarsze okręgi kulturowe i miasta). Urbanistyka i architektura najstarszych cywilizacji: starożytny Egipt (najstarsze miasta i zespoły budowli, architektura).	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
2.	Urbanistyka i architektura najstarszych cywilizacji: starożytna Grecja (kultura egejska i kultura starożytnej Grecji, Ateny i inne miasta oraz kolonie greckie, architektura, porządki greckie). Urbanistyka i architektura najstarszych cywilizacji: starożytny Rzym (cywilizacja Etrusków, imperium rzymskie, castrum romanum, Rzym, rzymskie budowle, miasta i kolonie).	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Urbanistyka i architektura okresu wczesnochrześcijańskiego/ bizantyjskiego (architektura cesarstwa zachodnio- i wschodniorzymskiego, Konstantynopol). Urbanistyka i architektura średniowiecza: rozwój miast europejskich (miasta lokacyjne, miasta z czasów rzymskich i inne, wybrane miasta Polskie), architektura średniowiecza (romańska i gotycka - cechy, przykłady).	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
4.	Urbanistyka i architektura nowożytna - renesans: teoretyczne koncepcje miast idealnych, fortyfikacje, przebudowy miast europejskich, Zamość. Urbanistyka i architektura nowożytna - barok: styl, schody, nowe typy budowli i założeń przestrzennych - układy osiowe (parkowo-pałacowe), place miejskie, przestrzeń sakralna.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
5.	Urbanistyka i architektura okresu nowożytna - klasycyzm (cechy, przykłady). Architektura początku XIX wieku - eklektyzm/ historyzm oraz przełomu XIX i XX wieku - secesja (cechy, przykłady).	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
6.	Urbanistyka i architektura XIX i XX wieku: miasta rewolucji przemysłowej, koncepcje miast idealnych, modele miast przełomu XIX i XX wieku (miasto liniowe, miasto-ogród, miasto przemysłowe). przekształcenia ośrodków miejskich z II połowy XIX wieku (Paryż i inne miasta).	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny
7.	Urbanistyka i architektura XX i XXI wieku: międzywojenne koncepcje teoretyczne (Le Corbusier i inni, jednostka sąsiedzka, budownictwo społeczne i inne). Wielkie założenia i koncepcja urbanistyczne po II Wojnie Światowej. Style, nurty i kierunki w architekturze współczesnej - modernizm (i socrealizm) i postmodernizm. Współczesne koncepcje rozwoju miast.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Wykład synchroniczny

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Metoda analizy przypadków

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunki zaliczenia: • zaliczenie pisemne (w formie testowej, poprawka w formie testowej lub opisowej). Kryteria oceny – test: • bardzo dobry (bdb; 5,0): min. 90% prawidłowych odpowiedzi • dobry plus (+db; 4,5): min. 80% prawidłowych odpowiedzi • dobry (db; 4,0): min. 70% prawidłowych odpowiedzi • dostateczny plus (+dst; 3,5): min. 60% prawidłowych odpowiedzi • dostateczny (dst; 3,0): min. 50% prawidłowych odpowiedzi • niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 50% prawidłowych odpowiedzi Kryteria oceny – zaliczenie opisowe: • bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita wiedza, umiejętności oraz kompetencje personalne i społeczne, • dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra wiedza, dobre kompetencje personalne i społeczne oraz umiejętności, • dobry (db; 4,0): dobra wiedza, dobre umiejętności i kompetencje personalne oraz społeczne, • dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza i umiejętności, ale średnio rozwinięte kompetencje personalne i społeczne, • dostateczny (dst; 3,0): zadowalająca wiedza i umiejętności, ale słabo wykształcone kompetencje personalne i społeczne, • niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne.

Literatura

Obowiązkowa

1. Kostrzewska M., „Miasto europejskie na przestrzeni dziejów”, Wyd. Akapit-DTP, Gdańsk, 2013
2. Słodczyk J., „Historia planowania i budowy miast”, Wyd. Uniw. Opolskiego, Opole, 2012
3. Broniewski T., „Historia architektury dla wszystkich”, Wyd. Ossolineum, Warszawa, 1990

Dodatkowa

1. Wilfried K., „Style w architekturze”, Wyd. Geo Center Świat Książki, Warszawa, 1996
2. Pevsner N., „Historia architektury europejskiej”, Tom I i II, Wyd. Arkady, Warszawa, 1980
3. Benevolo L. (przeł. Cieśla H.), „Miasto w dziejach Europy”, Oficyna Wyd. Volumen, Warszawa, 1995
4. D'Alfonso E., Samss D., „Historia architektury. Formy i style od starożytności do współczesności”, Wyd. Arkady, Warszawa, 1997
5. Marcinek J. (red.), „Dzieje architektury w Polsce”, Wyd. Kluszczyński, Kraków, 2008
6. Topolski J. (red.), „Dzieje Poznania”, Tom I i II, Wyd. PWN, Warszawa, 1988 – 1998
7. Krassowski W., „Dzieje budownictwa i architektury na ziemiach polskich”, Tom II i III, Wyd. Arkady, Warszawa, 1990
8. Książek M., „Materiały pomocnicze do historii urbanistyki”, Wyd. Politechniki Krakowskiej, 1994
9. Fraser M., „Sir Banister Fletcher's Global History of Architecture”, 21st edit., Vol. 1 & Vol. 2, Bloomsbury, 2019
10. Watkin D., „Historia architektury zachodniej”, Wyd. Arkady, Warszawa, 2001
11. Glancey J., „Architecture: A Visual History”, Dorling Kindersley Ltd., 2017
12. Nuttgens P., „Dzieje architektury”, Wyd. Arkady, Warszawa, 1998
13. Tołwiński T., „Urbanistyka”, Tom I, Wyd. Ministerstwa Odbudowy, Warszawa, 1948
14. Wróbel T., „Zarys historii budowy miast”, Zakład Narodowy Im. Ossolińskich, Wrocław, 1971
15. Ostrowski W., „Wprowadzenie do historii budowy miast”, Oficyna Wyd. Politechniki Warszawskiej, Warszawa, 1996
16. Roth L. M., „Understanding architecture. Its Elements, History and Meaning”, Westview Press, 2013
17. Cragoe C. D., „How to Read Buildings: A Crash Course in Architectural Styles”, Bloomsbury, 2018
18. Fazio M., „World History of Architecture”, 3rd edit., Laurence King Publishing, 2013

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	10
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zaliczenia	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GPT_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałego doskonalenia i aktualizowania wiedzy związanej z zagadnieniami gospodarki przestrzennej oraz działania w sposób przedsiębiorczy
GPT_K1_U01	Absolwent/ka potrafi analizować i interpretować złożoność i zróżnicowanie przestrzenne zjawisk oraz procesów społeczno-gospodarczych z wykorzystaniem szczegółowych założeń poznanych koncepcji teoretycznych z zakresu gospodarki przestrzennej oraz powiązanych z nią dyscyplin
GPT_K1_U03	Absolwent/ka potrafi pozyskiwać informacje ze specjalistycznej literatury, baz danych oraz innych właściwie dobranych źródeł z zakresu gospodarki przestrzennej oraz porządkować i interpretować pozyskane dane
GPT_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym przedmiot badań, kluczowe pojęcia i zagadnienia z gospodarki przestrzennej oraz jej miejsce w systemie nauk, a także złożone powiązania z innymi dyscyplinami naukowymi
GPT_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym koncepcje teoretyczne z zakresu: socjologii, demografii, ekonomii i zarządzania, prawa, lokalizacji działalności gospodarczej, rozwoju miast i obszarów wiejskich odnoszących się do gospodarki przestrzennej oraz złożone relacje pomiędzy społeczną i ekonomiczną działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym
GPT_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych i prawnych uwarunkowań gospodarki przestrzennej i ich wpływ na procesy rozwoju w różnych skalach przestrzennych
GPT_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu teorie rozwoju regionalnego i lokalnego, a także przestrzenne zróżnicowanie i dynamikę zjawisk społeczno-ekonomicznych i ich konsekwencje
GPT_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia teoretyczne i praktyczne zagadnienia z zakresu planowania przestrzennego i projektowania układów przestrzennych
GPT_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie złożoność funkcjonowania środowiska przyrodniczego, jego użytkowania i zagrożeń z tym związanych